

[Michael Kock]

lig, altså af, hvilken tegning der skal belønnes. I det tilfælde ville det være langt mere retfærdigt at foretage en tilfældig udvælgelse ved lodtrækning, men det er ulovligt.

Tidligere havde man spændende konkurrencer, hvor man kunne gå på skattejagt. Der var indlagt skattekort i morgenmadspakningerne, som man kunne putte i vand og så se, om man havde vundet. I dag er den slags forbudt, fordi der er tale om tilfældigheder. Jeg kan ikke se, hvorfor man skal forbyde mere kreativitet inden for dansk markedsføring, hvorfor man skal have disse dødsyge slogankoncurrencer eller tegnekonkurrencer, for konkurrencerne og promotions bliver lavet under alle omstændigheder.

Jeg forstår heller ikke, hvorledes man i TV 2 kan have Lykkehjulet, hvis udfald også helt eller delvis beror på tilfældet. Formålet med den udsendelse er at skaffe mange seere til TV 2, for mange seere gavner salget af annoncer for TV 2. Jeg forstår ikke, hvorfor detailhandelen ikke også må krydre sin markedsføring på tilsvarende vis, når der er kasinoer, millionærkonti, konkurrencer i periodiske tidsskrifter og masser af andre undtagelser fra markedsføringsforbudene.

De eneste, der ikke må fordele præmier tilfældigt, er de erhvervsdrivende detailhandlere, og det er på længere sigt til skade for dansk marketing og reklame. Man er slet ikke gearret til at lave den spændende form for reklame, som man laver i udlandet, og det vil også komme til at skade vores eksport og internationalisering.

Jeg synes, man skal fjerne forbudene, og hvis man ikke vil være med til det, synes jeg, man skal liberalisere dem. Hvis der endelig er nervøse sjæle, som er bange for markedsføring til skade for forbrugerne, kan de sætte deres lid til generalklausulen i markedsføringsloven, hvorefter der ikke må foretages handlinger, der strider mod god markedsføringsskik.

Jeg ser frem til en positiv udvalgsbehandling, og så må vi se, hvor langt vi kan nå med forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 103:

Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring. (Forbud mod mængdebegrænsning).

Af Jes Lunde (SF) m. fl.

(Fremsat 7/11 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Det fremsatte lovforslag fra Socialistisk Folkeparti om at ændre markedsføringsloven og indføre et generelt forbud mod mængdebegrænsning indeholder specielt i bemærkningerne nogle sympatiske tanker, men i den brede form, det foreligger her, kan regeringen ikke umiddelbart acceptere det.

Det er min opfattelse, at der i mange tilfælde ikke mindst i de små butikker kan være gode grunde til at acceptere, at erhvervsdrivende fastsætter mængdemæssige begrænsninger i forbindelse med favorable tilbud. Et totalt forbud mod mængdebegrænsninger vil derfor efter min vurdering indebære en nærliggende risiko for utilsigtede bivirkninger, som er imod lovens i øvrigt sympatiske hensigt. Jeg anerkender imidlertid, at der kan være visse typer af varer, hvor helt særlige forhold gør, at et forbud mod mængdebegrænsning kan forekomme hensigtsmæssigt. Det vil f.eks. kunne være tilfældet i den omlægning af tobakspriserne, som vi på anden vis har været nødsaget til at tage fat på. På det punkt vil vi meget gerne drøfte SF's forslag.

Et generelt forbud mod mængdebegrænsning i markedsføringsloven ville også være temmelig umuligt at administrere og kontrollere. Forbrugerombudsmanden ville ganske vist af sig selv eller efter anmeldelse kunne se, om der ved annoncering med mængdebegræns-

[Industriministeren]

ning ligesom ved anden annoncering og reklamering sker overtrædelse af markedsføringsloven. Om der i detailforretningerne sker mængdebegrænsning ved, at sælgeren nægter at sælge mere end et vist antal eller siger, at lageret er udtømt, og så alligevel sætter flere frem, vil de derimod i praksis være umuligt at kontrollere. Ligeledes ville skelnen mellem udsalgs- og tilbudsvarer næsten være umulig at kontrollere. En eventuel gennemførelse af en straffesag om overtrædelse af forbudet ville tillige være vanskelig at gennemføre, da det ville være nødvendigt at føre forbrugerne som vidner.

I bemærkningerne til lovforslaget skal jeg lige anholde en enkelt ting, fordi forslagsstillerne anfører, at et lignende forbud som det nu foreslåede er indført i Tyskland. Jeg har gennem det tyske justitsministerium fået oplyst, at det i Tyskland er tilladt en detailsælger at begrænse antallet af de varer, han vil sælge til den enkelte forbruger, han må blot ikke annoncere med mængdebegrænsningen. Der er således i tysk ret en klar sondring mellem forbud mod at annoncere med mængdebegrænsning og en mulighed for at sælge en begrænset mængde, og det er efter min mening heller ikke en hensigtsmæssig lovgivning. Det er faktisk det, vi har ændret for nogle år siden herhjemme.

Ligeledes kan jeg sige, at i de øvrige nordeuropæiske lande findes der efter det for mig oplyste ikke regler, der forbyder mængdebegrænsning i markedsføringen. Forbrugerombudsmanden i de øvrige nordiske lande administrerer denne afsætningsform på ganske samme måde som den danske forbrugerombudsmand. Hvis lovforslaget derfor vedtages – vel at mærke i den forelagte meget brede form – vil den danske markedsføringslov herefter på dette punkt komme til at adskille sig væsentligt fra tilsvarende nordiske love og dem syd for os.

Jeg er bekendt med, at Det Danske Handelskammer, De Samvirkende Købmandsforeninger, Foreningen af Dagligvaregrossister og Forbrugerrådet støtter intentionerne med lovforslaget. Det gør regeringen i og for sig også. Vi støtter intentionerne med lovforslaget og vil meget gerne medvirke til, at disse intentioner i lovforslaget kan udformes anderledes, således at vi også i den sidste ende kan støtte lovforslaget, for i den her forelagte form kan vi ikke

støtte det på grund af bivirkningerne. Men som sagt kunne en mængdebegrænsning måske være acceptabel med hensyn til tobak og muligvis også øl.

Lotte Henriksen (S):

Intentionen med dette lovforslag er at forbyde den mængdebegrænsning, der i dag finder sted ved butikernes slag- eller lækkevaretilbud. Oftest er det kapitalstærke butikssammenslutninger, der sælger varer under sædvanlig indkøbspris, og for at kunne styre afsætningen af de varer, der sælges meget billigt, begrænser butikken det antal enheder, som den enkelte forbruger kan købe.

Det betyder i dag, at ikke så kapitalstærke butikker udkonkurreres og butiksnettet udtyndes. Det giver på længere sigt forbrugerne forringede indkøbsmuligheder. Med lokkevarernes mængdebegrænsning sættes prismekanismen ud af kraft, og den vigtigste konkurrenceparameter for forbrugerne, nemlig prisen, får dermed mindsket sin betydning.

Vi mener, at med et vareantal på op til 200-300 varenumre i samme butik er dette problem efterhånden af et sådant omfang, at det er nødvendigt at gribe ind lovgivningsmæssigt. Vi ser positivt på SF's forslag og vil gerne medvirke til et positivt udvalgsarbejde, og jeg vil derfor også give Socialdemokratiets tilslutning til dets vedtagelse.

Flemming Hansen (KF):

Den konservative folketingsgruppe er helt enig med ministeren i ministerens tale og holdning til spørgsmålet. Vi synes, der er mange gode intentioner i lovforslaget fra SF, som jeg også forstår regeringen kan støtte. Det kan vi også, men vi synes ikke, det er godt nok. Det er korrekt, at det er, som om vi næsten kun behandler tobaksafgifter osv.

Jeg opfordrer til, at vi får en meget grundig udvalgsbehandling af sagen, fordi det er en sag, som har ligget og ulmet længe, og vi trænger til en god debat om den i Folketingets Erhvervsudvalg, som den formentlig bliver henvist til. Vi bakker som sagt ministerens tale op.

Charlotte Antonsen (V):

Venstre støtter ministeren, men Venstre ønsker ikke at indskrive et generelt forbud mod mængdebegrænsning i markedsføringsloven, og derfor er vi imod det fremsatte forslag.

[Charlotte Antonsen]

For det første vil et sådant forbud jo medføre, at de små detailbutikker ikke længere kan lokke med slagvarer; de vil simpelt hen ikke have råd til at købe de store mængder.

Dernæst vil et generelt forbud medføre et administrativt kaos, hvis myndighederne skal til at rende rundt og vurdere, om en given slagvare er en egentlig udsalgsvare, som det jo hedder i § 6 a, stk. 2, i forslaget.

Michael Kock (FP):

Som vi var inde på under behandlingen af forrige punkt på dagsordenen, ønsker Fremskridtspartiet at afskaffe markedsføringsforbudene i markedsføringsloven. Som i så mange andre forhold står Fremskridtspartiet og SF derfor som diametrale modsætninger.

SF foreslår en udvidelse af de gældende fire markedsføringsforbud med endnu et forbud, et forbud mod mængdebegrænsning. Forslagsstillerne vil begrebet slagvarer til livs ved at sikre, at butikker skal sælge lige så mange varer til den enkelte kunde, som denne ønsker at købe, så længe lager haves.

Det vil rigtignok sætte en effektiv stopper for begrebet slagvarer, ligesom SF også vil afskaffe åbningstilbud, køtilbud og andre tilbud, hvor der er mængdegrænser for, hvad hver enkelt må købe.

Men hvorfor skal det være så trist alt sammen? Hvis en virksomhed ønsker at markere et jubilæum eller åbningen af en ny forretning eller blot åbne et udsalg på en farverig måde, hvorfor i alverden må den så ikke mere tilbyde varer til spotpris til f.eks. de første 100 kunder? Fremover skal den første kunde have lov til at købe hele oplaget, hvis det står til SF. Fremskridtspartiet finder, at det er et groft indgreb i den personlige frihed. Selvfølgelig skal forretninger have lov til at begrænse deres gode tilbud, så de kan komme flest muligt til gode; det manglede da bare.

Vi finder SF's holdning formynderisk og bureaukratisk også på dette område. Det offentlige kan ikke med rimelig grund tillade sig at blande sig i virksomhedernes markedsføring. Det er big brother is watching you-manerer, og vi finder det usmageligt og krænkende for erhvervslivets frihed. Den slags restriktiv lovgivning, der blander sig i borgernes gøren og laden helt ud i detaljerne, burde være faldet med Berlinmuren. Det er kommunistisk tankegang af værste skuffe.

Mærkværdigvis indeholder forslaget et stk. 2, der fuldstændig tager brodden af stk. 1, og som i det hele taget giver dette forslag et komisk skær: Egentlige udsalgsvarer skal således ikke omfattes af forslaget. Hvordan forslagsstillerne skelner mellem slagvarer og udsalgsvarer, det hører vist til de mere forfinede tolkninger.

En ting er sikkert, nemlig at dette forslag vil skaffe mere arbejde til Forbrugerombudsmanden.

Vi finder forslaget fuldstændig håbløst og indstiller det til forkastelse.

Sonja Albrink (CD):

Jeg skal på CD's vegne sige, at vi finder mange gode intentioner i SF's lovforslag nr. L 103. I Skatteudvalget behandles der for tiden et andet forslag, som hænger lidt sammen med dette, og vi håber, at vi får en god og grundig udvalgsbehandling, hvor vi kan få belyst disse ting.

Om det skal være dette forslag, der skal fremmes, eller det andet lovforslag, det vil vi kigge på til den tid.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte SF's forslag. Efter vor opfattelse har det en nær sammenhæng med lovforslag nr. L 102, som vi diskuterede tidligere i dag, og jeg skal henvise til mine bemærkninger i forbindelse med behandlingen af dette forslag, idet jeg dog skal undtage bemærkningerne om KVR-regeringen og deslige.

Men jeg vil specielt sige, at det ene punkt drejer sig om, hvorvidt de store skal have lov til at overleve på bekostning af de små. Det andet punkt drejer sig om, hvor fortjenesten så skal ligge.

Hvis man kigger på slagvaretilbudene, kan man med det samme konstatere, at der er en række andre produkter, der ikke er helt så populære, og som derfor ikke får tilsvarende muligheder, og alt andet lige kommer de så til at koste mere. Det vil sige, at dette sandsynligvis kommer til at forvrænge i en retning, som også miljømæssigt og på anden vis – måske oven i købet sundhedsmæssigt – er uheldig. Under alle omstændigheder er cigareteksemplet en klar illustration af, at det trækker i retning af noget mere usundt.

[Lone Dybkjær]

Man kan også tage eksemplet med de store sodavandsflasker – ikke fordi man skal forhindre folk i at drikke sodavand, men det mest sunde er det vel heller ikke – det vil være den type af varer, som vil blive udbudt, og den type af varer, som vil komme til at koste mindre, hvor andre typer af varer så vil komme til at koste mere.

Det handler om de store og de små. Det handler om, hvor de høje priser ender med at være, og derfor støtter vi dette lovforslag, som imødegår den tendens.

Lysholm Christensen (KRF):

Det er med stor bekymring, vi i Kristeligt Folkeparti har modtaget Konkurrencerådets afgørelse om ophævelse af fastprissystemet for tobaksvarer. Det er tanken, at dette fastprissystem skal ophøre pr. 31. december 1991.

Vi ser heri endnu et frontalt angreb på de små butikker og kiosker. Nu bliver det umuligt for dem at hamle op med de store, når de kommer med slagtilbud også på dette område. Der findes mange små butikker og kiosker, som handler med tobaksvarer og har den væsentligste del af deres omsætning netop på dette område, så det handler om de små butikker igen. Det er virkelig ikke nemt at være en lille butiksindehaver i vore dage.

Der er også et sundhedsaspekt i det. Vi finder det noget uforståeligt, at man på dette punkt nu går imod alle andre bestræbelser på at begrænse det skadelige tobaksforbrug i vort land. Det er ikke, fordi vi vil være overformynderisk på dette punkt heller, men vi har nogle benhårde kendsgerninger om sundhedsfaren ved at ryge tobak; vi kan se det i vort sundhedsvæsens budgetter, og derfor finder vi det helt uforståeligt, at vi ikke kan arbejde sammen hen imod en begrænsning af tobaksforbruget også på dette punkt.

Vi så helst, at Konkurrencerådets afgørelse blev omstødt, så vi igen fik fastprissystemet indført, og vi arbejder i øvrigt med et forslag, som tager sigte på at opfylde dette ønske.

Med dette lovforslag kommer SF med en anden løsningsmodel, og jeg vil straks sige, at den har vi sympati for. Det kunne være en måde at løse problemet på. Men vi får ikke dermed løst det sundhedsmæssige problem, altså en begrænsning af mængden. Nu vil man næsten tilskynde til, at man køber lidt mere af

denne vare, end man egentlig havde tænkt sig, og dermed måske får et endnu større forbrug af tobak.

Men vi er enige med SF i, at dette er en løsningsmodel, som måske kan bruges, hvis vi ikke kan komme igennem på anden måde, for i og med at man kan købe ubegrænset, vil man dæmpe lysten til at bruge tobak som slagvare.

Til Fremskridtspartiets ordfører kunne jeg godt tænke mig at sige, at det er åbenbart ubegrænset, hvad man kan bruge det kommunistiske system til, når man skal argumentere. Jeg tror egentlig ikke, at der er nogen sammenhæng mellem hverken mur eller kommunisme og så det problem her, men det er nogle interessante bemærkninger selvfølgelig.

Jeg skal sige, at vi støtter forslaget i dets formål, og vi vil gerne arbejde konstruktivt for en løsning af dette problem.

(Kort bemærkning).

Michael Kock (FP):

Blot for at tydeliggøre, at min sammenligning med kommunisme ligger i, at dette forslag ønsker at regulere borgernes forhold helt ude i detaljerne, og jeg mener også, at det er tankegangen bag det kommunistiske system.

Jes Lunde (SF):

Jeg skal takke for en meget velvillig modtagelse fra de fleste partier, og specielt skal jeg takke Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre for en umiddelbar tilslutning til lovforslaget, så jeg nu kan konstatere, at der er flertal for at gennemføre lovforslaget.

Jeg kan se, at regeringen er med noget af vejen, idet man vil overveje det for tobak og måske også for øl. Men når jeg kan se, at der er flertal for at gennemføre det helt og for alle varegrupper, tager jeg selvfølgelig det flertal. Regeringen må så gøre op med sig selv, om de i sidste ende vil stemme for eller ej.

Jeg synes, det er glædeligt, at vi får alle varegrupper med, fordi det her ikke kun drejer sig om tobak og spiritus, men også om andre varer, som det så udmærket blev beskrevet af fru Lone Dybkjær. Jeg kan ikke holde bedre taler end dem, der har været holdt af andre ordførere om de gode intentioner med forslaget.

Jeg skal gå lidt ind på de kritiske bemærkninger, der har været. Industriministeren mente, at det kunne være svært at kontrollere en

[Jes Lunde]

sådan lovgivning. Det tror jeg ikke. Kontrollen ligger hos forbrugerne; kontrollen ligger simpelt hen i, at hvis et stort varehus udbyder en vare meget billigt, f.eks. tobak til en utrolig lav pris, så er det den lille købmand, der vil ud og opkøbe hele lageret og køre det hjem på sin trailer, så er det ham, der er kontrolfunktionen simpelt hen.

Jeg forestiller mig ikke, at prisinspektører skal tage rundt og kontrollere, om det her foregår. Jeg stoler på, at det er noget, som den lille købmand, der bliver nægtet adgang til at opkøbe det parti, vil reagere på og tage de initiativer, der skal til, for at få standset den lovovertrædelse.

Fremskridtspartiet mente, at det var en voldsom krænkelse af den personlige frihed, at varehuset ikke kunne nægte at sælge sine varer. Ja, det ved jeg ikke. Man kunne også sige, at det var en krænkelse af den lille købmand at sige, at han ikke måtte have lov at købe, hvad han havde lyst til af den vare, som man solgte i varehuset. Det synes jeg kan gå nogenlunde lige op. Jeg kan ikke se den store principielle forskel på det.

Kristeligt Folkeparti var betænkelig ved, om en ophævelse af mængdebegrænsningen betød, at folk så ville købe meget mere tobak og meget mere spiritus end ellers. Sådan tror jeg ikke det vil virke. Det vil tværtimod virke på den måde, at man overhovedet ikke vil se disse varer som slagvarer, fordi fortjenesten er meget lille på tobaksvarer i øjeblikket. Det betyder, at selv en lille prissænkning vil betyde, at man går under indkøbspris. Så snart man går under indkøbspris, vil der være andre handlende, som vil se en fordel i at opkøbe hele partiet. Jeg tror derfor, at forslaget simpelt hen vil blokere for, at man bruger tobak og lignende varer som slagvarer, og det er også en del af intentionen.

Den overordnede intention med lovforslaget er at sikre en god butiksstruktur i Danmark, så vi kan blive ved med at have en detailhandel også ude omkring i de små samfund, således at også mennesker, der ikke er så mobile, kan fortsætte med at handle ind i de små butikker uden at være tvunget til at følge bilstrømmen på den ene eller den anden måde hen til de store varehuse.

Jeg synes, det er meget glædeligt, at der har vist sig et flertal for dette lovforslag. Det er et

gennembrud, som er meget glædeligt for dem, der handler i de små butikker. Det er også meget glædeligt for landsbyerne i Danmark, at vi får gennemført det her, ligesom det er glædeligt for sundhedspolitikken og miljøpolitikken. Alt i alt er der grund til at glæde sig over det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 3:

Forslag til folketingsbeslutning om privatisering af Dansk Olie og Naturgas A/S.

Af Kim Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 22/10 91).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Spørgsmålet om muligheden for en privatisering af det statslige aktieselskab Dansk Olie og Naturgas A/S har været genstand for betydelig interesse fra mange sider inden for den seneste tid. Spørgsmålet er ikke mindst blevet koblet sammen med den forventede udvikling inden for EF i retning af et mere konkurrencepræget energimarked.

Jeg vil gerne indledningsvis fastslå, at regeringen principielt er positivt indstillet over for en privatisering af DONG A/S, men det er samtidig min opfattelse, at en privatisering ikke står lige for døren. Det er min opfattelse, at DONG-koncernen i dag drives effektivt og med en betydelig kommerciel handlefrihed. Jeg finder det også glædeligt, at der nu er en positiv udvikling i koncernens økonomi. Men